ԻՐԱԻՈՒՆՔ

ԼՐԱԳՐՈՅ ՇԱԲԱԹՕՐԵԱՅ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾԸ

Ա. ՏԱՐԻ | ՇԱԲԱԹ 21 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1896 | ԹԻՒ 31

ՌՈՒՍԻԱ, ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Պէրլինէր Թակէպլաթի մէկ նախայօդուածին մէջ կը կարդանք հետեւեալը.

— Թէեւ ըստ երեւոյթին դաշնակիցներուն միջեւ համաձայնութիւնը կը յարատեւէ, սակայն մէկ քանի տէրութեանց վրայ սկսած են անհամբերութեան նշաններ երեւիլ, որոց նշանակութիւնը վրիպելու չէ մեր տեսութենէն. Այսպէս կը թուի թէ Աւստրիա-Հունգարիա Տ. Նելիտոֆի բոլոր նոր ձեռնարկները, որոնք Ռուսիան իբր Թուրքիոյ մեծ թեւարկուն ցոյց կուտան, անգործնական խաղեր կը համարի, քանի որ կարելի չէ եղած Սուլթանը պաշտպանել զինք պատող հին թուրք շրջանակին ազդեցութենէն.

Միւս կողմէն Ֆրանսացիք ալ կը սկսին իրենց համբերութիւնը կորսնցնել. Տ. Նելիտոֆի անձին վրայ նոքա կը տեսնեն պարզապէս պետական մարդ մը որ կը ջանայ արեւելեան խառնակութիւնները վերջացնել միմիայն Ռուսիոյ շահերուն համաձայն կերպով մը, առանց նկատողութեան առնելու դաշնակից հանրապետութեան շահերը. Ոսկեղջիւրի ռուսական դեսպանը Ֆրանսացիներուն կերեւի առ հասարակ իբր իրենց մասնաւոր փափաքներուն հակառակորդը. Անոր ազդեցութեան կը վերագրեն որ Բեթերսպուրկի խորհրդակցութեանց ժամանակ Թուրքիոյ ելեւմտական բարենորոգման ֆրանսական յատակագիծը, զոր դուքս Մօնթէպէլօ ներկայացուց, Զարին հաւանութիւնը չի ստացաւ եւ նոյնպէս Ֆրանսացիք համոզուած են թէ Նելիտոֆի քաղաքականութիւնն է պատճառ այն վերապահութեան, զոր Ռուսիա յանկարծ ցոյց տուաւ հանդէպ ֆրանսական հանրապետութեան այն ջանքերուն որոց նպատակն էր, ընտիպել Անգլիա իր եգիպտական պարտականութիւնները կատարելու, այսինքն Նեղոսի երկիրը պարպելու. Մէկ խօսքով Բարիզի մէջ նշմարելի է Ռուսիոյ դէմ ընդունիկ ցասում մը, որ բնաւ չհամա, պատասխաներ այն հրճուանքի արտայայտութեանց, որոնք նշանաւոր ըրին Շերպուրկի, Բարիզի եւ Շալօնի հանդէսները՝ երբ Զարը ֆրանսական հողի վրայ կը գտնուէր.

Նշանակելի է որ Հանրապետութիւնը այս պարագային մէջ առաջին փորձ մը կընէ այն լուծը թօթափելու, որուն իր գլխանագլխութիւնը ենթարկուեցաւ Ռուսիոյ այքան ներբողուած ու տօնուած դաշնակցութեան ձեռքով. Այս նոր մենամարտին մէջ, զոր հակառակորդները բնականաբար տակաւին ամենամեծ զգուշութեամբ կը մղեն իրարու դէմ, մեզ կը մնայ միայն հարուածները համրել, որովհետեւ վիճաբանելի կէտերուն մէջ մաս եւ բաժին չունինք. Զենք գիտեր թէ հանրապետականներուն այս ըմբոստութիւնը պիտի կրնա՞յ ո՛ եւ է արդիւնք ունենալ Բէթէրսպուրկի մէջ, սակայն անտարակոյս մեծ տէրութեանց համաձայնութեան քայքայման այս առաջին նշանները պիտի կենդանացնեն Սուլթանի սա յոյսը թէ այս անգամ ալ պիտի յաջողի վարպետութեամբ ազատ մնալ սպառնացող եւրոպական գործողութեան մը հետեւանքներէն. Եւ այս է արդէն վտանգաւոր բանը, որովհետեւ Սուլթանին յամառութիւնը, որ արգելք կըլլայ իրեն՝ առանց կանխակալ մտածման եւ երկդիմութեան զիջանելու, կրնայ վերջին վայրկենին փութացնել իր կայսրութեան քայքայումը, որմէ ինք կուզէ խուսափիլ.

Այսպէս օսմ. կայսրութեան անդամատութիւնը հետզհետէ աւելի սպառնական երեւոյթ մը կառնէ իբր կարելի պատահականութիւն մը, զոր հարկ պիտի ըլլայ վաղ կամ ուշ հաշուի առնել.

ԹԻՒՐՔԻԱՆԸՆ ՊԻՒՏՃԷՍԻ

Տէվլէթլէր հէր սէնէ իրատ ու մէսարիֆաթլարընը էվվէլտէն թարթ մադ ու թային իթմէք վէ օնա կէօրէ հարէքէթ էյլէմէք իչին պիւտճէ թանզիմ իտէրլէր իսէ տէ, Թիւրքիանըն հէր պիր մուամէլէսի գարմաշըգ օլտըղը կիպի, պիւտճէ թէրթիպ իթմէք ուսուլի տախի 1883–84 տէն պէրի իճրա օլունմամագտա իտի. Ֆագաթ պու հաֆթա ալընան հավատիսլէրէ կէօրէ կէլէճէք սէնէ իչին պիւտճէ թանզիմ օլունուպ րէսմէն իլան օլունմուշ տըր.

Մէզքիւր պիւտճէ՝ կէչէն 3 սէնէլէրին իրատ ու մէսարիֆաթընա գըյասէն թանզիմ օլունմուշ օլուպ, մէսարիֆաթտան 100 տէ 15, մաաշլարտան 100 տէ 10 թէնզիլ իթմէքտէ վէ պազը վէրկիլէրի արթըրմագտա տըր.

Եէնի բաթէնթ գանունընըն իճրասը, կէօմրիւքլէրին արթըրըլմասը վէ պազը վէրկիլէրին թահսիլի իլէ հուսուլա կէլէպիլէճէք ումում վարիտաթըն մէճմուի 18,511,323 լիրայա վէ ումում մէսարիֆաթ 18,529,406 լիրայա պալիղ օլաճագ իմիշ.

Գօրէսբօնտանս Բօլիթիքին ըՍթանպօլ մուխպիրինին թահսիլ իթտիկի մալիւմաթա կէօրէ պիւտճէ բէք թէմէլսիզ կէօրիւնմէքտէ տիր. Կէօսթէրիլէն իրատ ասլընտան պիր միլիօն լիրա զիյատէ օլտըղընտան մաատա, վարիտաթըն պիր գըսմը պիր թագըմ մէճհուլ վէ շիւպհէլի մէնպաալարտան պէքլէնիլմէքտէ տիր. Վէ օնտան պաշգա, սօն իքի սէնէնին վուգուաթըլարը սէպէպի իլէ էհալինին վէրկի վէրմէք իգթիտարընտան տիւշմիւշ օլտըղը տա աշիքեար տըր. Պու սէպէպլէրլէ պիւտճէտէ կէօսթէրիլէն միւվազէնէ (կչիռ) ճիտտի օլմայուպ, թասավուրաթ ու խէյալաթտան իպարէթ տիր.

ԻՍԼԱՀԱԹ ԲՐՕԳՐԱՄԸ

Լ'Անտէրանսիժանս Պէլժին պէյաննընա կէօրէ՝ Ռուսիա էլչիսի Մ. Նէլիտօֆ պէօյլէ տէվլէթլէրին Սթանպօլ էլչիլէրինէ պիր իսլահաթ բրօկրամը թէքլիֆ իթմիշ վէ մէզքիւր բրօկրամըն Ֆրանսա, Ինկիլթէրա վէ Աւստրիա հիւքիւմէթլէրի թարաֆընտան մէպտէէն գապուլ օլունաճաղընա Մ. Նէլիտօֆ գանի օլմուշ տըր. Օսմանլը հիւքիւմէթի թագտիմ օլունաճագ մէզքիւր իսլահաթ բրօկրամընը իճրա իտէմէտիկի թագտիրտէ, տէվլէթլէր թարաֆընտան էլէ ալընմասը լազըմ կէլէճէք թէտպիրլէր հագգընտա էլչիլէր միւզաքէրէտէ պուլընըյօրլար իսէ տէ, էլան շու իքի նօգթա պիլինմէյօր. Եանի մէզքիւր բրօկրամ նէ տէ՞ն իպարէթ տիր, վէ էլչիլէր պէյնինտէ թահթը միւզաքէրէտէ վէ եախօտ թահթը գարարտէ օլան՝ էլէ ալընաճագ թէտպիրլէր նէ՞ կիպի շէյլէր տիր.

Թանըն Սթանպօլ մուխպիրինտէն ալտըղը թէլէկրաֆա նազարէն՝ Ռուս էլչիսի Մ. Նէլիտօֆ՝ մալիյէյէ տաիր Պապը Ալիէ պիր նօթա վէրմիշ, վէ պու նօթա իլէ տէմիշ տիր քի, Թիւրք հիւքիւմէթինին մուամէլաթընա գարշը Եվրօբալը ալաճագլըլարըն հագլարընը մուհաֆազա իթմէք իչին՝ իգթիզաի հալտէ, տիկէր տէվլէթլէրլէ Ռուսիա տախի պէրապէր պուլընաճագ տըր.

Մ. Նէլիտօֆ Սուլթանըլէ կէօրիւշմէսինտէ՝ լիսանէն սէօյլէմիշ օլտըղը նօգթալար հագգընտա պիր պէյաննամէ տախի Սուլթանըն նէզտինէ պրագմըշ տըր.

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Մ. Աթանասուլօֆըն գաթլ օլունմասը հագգընտագի մուհաքէմէ խիթամ պուլուպ, Պօնի Կէօրկիէֆ պէրաաթ իթմիշ, Թիւֆէնկճիէֆ վէ Ֆայթօնճու Աչօֆ տախի 3 սէնէ մահպուսիյէթէ մահքիւմ իտիլմիշլէր տիր.

Պուլկարիանըն թիճարէթ նազըրը թարաֆընտան թէրթիպ օլընան եէնի պիւտճէ սօպրանիէյէ թագտիմ օլունուպ, գապուլ օլունմուշ տըր. մէզքիւր պիւտճէ պու սէնէնին պիւտճէսինտէն տահա էքսիք մէսարիֆ կէօսթէրմէքտէ տիր.

Խարիճիյէ նէզարէթինին պիւտճէսի տախի սօպրանիյէյէ թագտիմ օլունմուշ օլուպ թէտգիգ օլունմագտա տըր. Քէզա մէսարիֆաթը սաքէրիյէնին ճէտվէլի տախի գամարանըն միւզաքէրէսի ալթընտա պուլունույօր.

Печатница „Взаимность“ Варна.